

A magyar izr. országos tanító-egylet

ÉRTESÍTŐJE.**Megjelen havonként egyszer.**

Szerkesztői bizottság:

Führer Ignác, Léderer Ábrahám, Ózer Zsigmond, Reich Ignác, Stern Mór.Felelős szerkesztő: **SELIGMAN ELEÁZÁR.**

Az előfizetési pénzek és tagsági díjak
Schwarz Mór
 egyleti pénztárnokhoz
 (a káczfa-utca 39/c. szám) küldendők.
 Szerkesztői iroda: Sip-utca 11. sz.

Kiadja
A magy. izr. orsz. tanító-egylet.
 Előfizetési ár:
 Nem tagok számára egész évre 1 frt.
 Az egylet tagjainak díjmentesen jár.

Néhány szó az egyetemes tanítógyűlés előtt.

Ismét egy egyetemes tanítói gyűlés küszöbén állunk. Az idő nem kedvező ugyan ennek megtartására, mert a tanácskozás és a hozandó határozatok nem köteleznek ugyan bár kit, de mint ezt a tapasztalat már többször bizonyította, egyesekre, a sajtóra, a közvéleményre, sőt a kormányra és törvényhozásra is már nagy befolyással voltak. Mind ezen tényezők figyelme sok más oldalról van most igénybe véve. Az országgyűlési választások, a pártok alakulása, és főleg a háboru mind azt háttérbe szorítja, mi evvel szoros összeköttetésben nincs. De miután a közgyűlés mégis megtartatik, kívánatos volna, ha minél nagyobb számban egybesereglenének a népnevelők és tömeges megjelenésük által is sulyt kölcsönöznének a hozandó határozatoknak.

Reánk nézve még külön érdeklődéssel is bir ezen közgyűlés és azért némi aggodalommal nézünk annak elibe. Egyes tanítók és egy vidéki tanítóegylet a zsidó tanítók kivételes viszonyait községeik iránt kívánják szellőztetni. Mi, őszintén mondva, nem szeretnők, ha a közgyűlés, mely a felekezeti kérdéseket nem bolygatja épen a zsidókérdést szellőztetné. A milyen mostohák is legyenek a zsidó tanítók viszonyai, még is magunkiránti kimélethez legjobb volna a kérdést ott nem bántani, hol gyakorlati hasznót az nem igen hozhat. De annál tüzetesebben foglalkozzunk mi magunk a kérdéssel a tanító-egylet kebelében tartandó gyűlésben. Kérjük meg a minisztert, hogy az iskolatörvény 138. §-át alkalmazza minden fentartás nélkül a zsidó iskolákra, legyenek ezen iskolák bár milyen új czim alatt alakult községekben. De mint már ha hallanám: Ez megütözik a kongressusi határozatokban. Igen ám, de az 1868. iskolatörvény 1877-ben már póttörvény által javított; a kongressusi szabályzatok pedig 10 év óta sem revidiáltattak. Feltehető e a legjobb akarat mellett is, hogy a kongressusi szabványokra nem fér el a revidiálás? Az iskola, a népnevelés, nem várhat. Ha a magas kormány törvényes uton megváltoztathatja az illető §-okat, ám legyen, annál jobb; de ha nincs azon helyzetben, hogy új kongressust egybe hívhat, úgy változtassa meg maga ideiglenesen azon §-t és alkalmazza az összes zsidó iskolákra az 1867. törvény 138. §-át. Ezt mondjuk el gyűlésünkben a miniszternek, ezért kérjük meg egy hozzá menesztendő nagy küldöttség által. Ha ezt tesszük talán czélt érünk, ha e kérdés máshol tárgyalatnék, talán csak rossz vért szülne. Tart-suk tiszteletben a törvényes hitfelekezeti autonómiát és ne találjunk örömet

abban, ha idegen, nem illetékes testületek ügyeinkkel foglalkoznak; de annál erélyesebben védjük ügyeinket ott, hol törvényes alapon állunk. Ha a minisztert figyelmeztetjük azon veszélyekre, melyek a zsidó népiskolát fenyegetik mind addig, míg a tanítók sérelmeit nem orvosolják; ha kérjük, hogy addig, míg a felekezet ismét azon helyzetben lesz statutumait autonóm uton revizálni, administratív uton segítsen, csak magunk iránti kötelességet teljesítettünk, a miért kárhozzatni senki sem fog.

Mire vállalkoztunk.

St. — Midőn ezen tanító-egylet néhány lelkes férfi kezdeményezése folytán életbe lépett, egy nagy cél lebegett alapítóinak szeme előtt: egy központot teremteni, mely körül a hazai izr. tanítók tömörüljenek, hogy zilált községi és társadalmi viszonyaink közepett, tanodai ügyünket a korszellem színvonalára emeljék és közös erővel a tanítói kar erkölcsi, szellemi és anyagi érdekeit megvédjék. Az egylet tehát kettős feladatot tűzött maga elé: a tanítók anyagi és erkölcsi támogatását.

Anyagi támogatást nyújt az egylet segélyezések által elbetegedés esetén, olcsó kölcsönrel megszorult pénzviszonyok közt, özvegyi díjjal halálozás alkalmával az egyleti vagyon állapotához képest.

Erkölcseleg támogatja az egylet tagjait, midőn a községi önkény által zaklatott, örökös vándorlásra kárhozzatott tanítók érdekében felszólal, közbenjár, kérvényez; tanítók szellemi működéséről tudomást vesz, azt érdem szerint megbírája és ajánlja. Többet nem tehet az egylet; mert nem végrehajtó hatalom és nem bir exequaturával.

E szempontból kell az egylet működését megítélni; de helylyel-közzel oly tulkövetelésekkel állanak elő némely tagtársaink, melyeket hallgatással nem mellőzhetünk.

Igy egy vidéki tagtársunk nyolcz hasábu hosszas cikkben több érdek-társ nevében a következőket írja:

„Az „Értesítő“, mint csupán administratív tárgyakkal foglalkozó havi lap, nem felel meg céljának; hanem jelenjék meg hetenként legalább egy ivnyi terjedelemben.“

Hogy ily lap szerkesztése és kiadása évenként néhány ezer forintba kerülne, ez mellékes dolog. Vagy komolyan gondolja a t. tagtárs, hogy tanítók, kik állomással birnak és családot fentartanak, még elég idővel és szellemi elasticitással birnak egy ily lap díj nélküli szerkesztésére? Célja a kiadandó hetilapnak pedig az volna, hogy az állami képezdékből kikerülő felekezeti tanítók abból a héber tantárgyakat megtanulhatnák, mire a képezdében alkalmuk nem volt. Ez oly nézet, mintha valaki javasolná, hogy leendő orvosok és ügyvédek valamely orvosi vagy jogtudományi lapból tanulják meg a megkívánt szakismeretet.

„Az „Értesítő“ nyelvezete sem tetszik t. tagtársunknak.“

Nem hizelgünk sem magunknak, sem levelező tagtársainknak, hogy Kazinczy elegantiájával, vagy Jókai érdekfeszítő stylusával birunk. Oly magyarsággal irunk és beszélünk, minőt tanintézeteinkben és társadalmi viszonyaink közt elsajátíthattunk; de meg van a komoly akarat, hogy magyarok legyünk szóval, tettel, a hol alkalom reá nyilik, és sok helyen tót, szerb, német vagy román vidékeken az izr. tanító a magyar nyelv és nemzetiség egyedüli előretolt őrsze és terjesztője. Panszláv tendenciákat, szerb Maticát, szász aspiratiókat, román passivitást hála Istennek nem ismerünk. Legyünk tehát méltányosak a becsületes, hazafiui törekvés iránt.

T. tagtársunk megrovandónak találja továbbá, hogy a biblia még nincs magyarra fordítva. Részünkről mi is fájlaljuk e fontos ügy elhalasztását.

mely azonban nincs elejtve. Ez évben jelent meg az egyesület által kiadott imakönyv oly diszes kiállítással, hogy párját ritkítja. Sok időt és költséget vett igénybe; az elsőt önzetlenül felajánlottuk az ügy érdekében, de az egyesületnek befektetett tetemes összegeinek legalább részbeni megtérítése előtt újabb költséges vállalatba bocsátkozni nem lehet.

A legjobb könyvet is csak úgy lehet sajtó alá bocsátani, ha kiadója akad. Ne legyünk tehát túlkövetelők: gazdálkodjunk az idővel, az egyesület anyagi és szellemi tőkéjével olyformán, hogy az gyarapodjék; de ne kockáztassunk semmit, mert nincs veszteni való vagyonunk.

A lapot illetőleg, biztosítjuk a t. kartársat, hogy a növekvő részvét mellett a lap is növekedni fog; fogadja addig hálával, hogy a lapot a pesti kollegák már 3 év óta ingyen szerkesztik. Hogy a lap csak adminisztratív dolgokkal foglalkozik, merő valótlanosság, melyről meggyőződhetik, ha csak egyszer olvassa. A kritika nagyon könnyű, csak a munka nehéz.

Visszaemlékezések.

Rokonyi (Rokenstein) azon zsidó tanítókhöz tartozott, kiket a jó Isten sok gyermekkel, de kevés pénzzel áldott meg. Mikor 1846-ban Nagyváradon, a hol mint tanító az izr. iskolánál működött, legelőször ismerkedtem meg vele, nem volt több, mint huszonhat éves és már nyolcz gyermeke volt. Sokoldalú művelt ember és kitűnő módszerész volt, de nem kedvelte az iskolaport, hanem minden áron hitszónok akart lenni, noha igen ritkán járt a templomba imádkozni. Többször megkérte az ottani izr. hitközségi elöljáróságot, hogy engedje meg neki a templomban szónokolni, de ez a szabadelvű tanítótól megtagadtatott. Rokonyink mégis felkeresett magának egy helyecskét, az akkor létezett zsidó-egyesület helyiségét, a hol „időszerű“ vallásos előadásokat tartott. Ez méginkább felingerelte a zsidó-községet ellene és többé hallani sem akartak róla.

Azonban nem sokára megérkezett az idő, a mikor Rokonyi az izr. hitközségtől felkérletett, hogy magyar beszédet tartson a zsinagógában. Ugyanis József nádor, a magyar nemzet hű barátja, haladása- és felvirágzásának ápolója, 1847 január 13-ikán meghalálózván, a gyászbeszéd megtartásával ő bizatott meg. Az akkori időben zsidó-magyar hitszónok oly ritka lévén, mint a fehér holló, az egész város intelligentiája valláskülönbség nélkül meglelt a gyászünnepélyre híva a magyar szónoklatot hallgatandó. Rokonyinak tiszta magyarsággal előadott beszéde mind alakra, mind tartalomra nézve oly kitűnő volt, hogy ezáltal a szegény iskolamester egyszerre híres emberré lett. Nagyváradon Rokonyit most nagy és legnagyobb urak meglátogatták, és viszont neki is őket meglátogatnia kellett. A magyar prédikátor — így nevezték most Rokonyit, — ezen időben egy estélyre, melyet gróf Haller adott, és melyen gróf Széchenyi István is jelen volt, meghívatott, és kivüle még csak egy zsidó, a híres szemész Dr. Grosz vett részt. Többek között Beöthy Ödön az akkori biharmegyei ellenzék vezére, volt jelen. Nem lesz talán érdektelen, Széchenyinek a beszélgetés folyamában mondott élczéről megemlékeznünk. Midőn ugyanis a nagy hazafi barát néven szólítaná meg Beöthy Ödönt, ez meglepetve kérde, hogy mi által érdemli meg a megtiszteltetést. Amaz mosolyogva felelt: hiszen nekünk egy hivatásunk van: „Én szabályozom a Tiszát, ön pedig Tiszát.“ Széchenyi miniszterelnökünknek apját értette, ki akkor biharmegyei administrator volt, és kinek Beöthy opponált.

Ettől fogva Rokonyinak többször volt alkalma szónokolni és nem sokára a nép kedvenczvé lett. Azonban az 1848-diki forradalom beköszönvén, Rokonyinknak a hitszónoklathoz is elmúlt kedve. Fegyvert ragadott a hon ellensége ellen, hátrahagyván nejét és számos gyermekeit. Küzdött, harczolt

*

bátran és vitézül, többnyire Jellachich ellen, és annyira vitte dolgát, hogy csakhamar őrnagy lett.

A világosi katasztrófa után őrnagyunk a kardot a tanítói pálczával cserélte fel. Paksra, születéshelyére menekült, a hol magán-iskolát állított, de onnét nem sokára meghivatott tanítónak Bajára, onnét rabbinak Topolyára és végre Zágrábra főrabbinak. Itten sokszor meglátogatta volt ellenségét, Jellachich bánt, de ők most jó barátokká lettek. Nem beszéltek ugyan a régi dicső harczi tettekről, hanem Jellachich gyakran előolvasta neki rosz verseit, Rokonyi viszont amannak cicerói modorban irt szónoklatait.

Azonban egyrészt a volt őrnagy magát a horvátok fővárosában jól nem érezte, másrészt a zsémbelődő és perpatvarkodó izr. hitközség, mely már egy rabbiját annyira üldözte, hogy az kikeresztelkedett, Rokonyinkat is faggatta és denuncziálta; jónak látta tehát állomását feladni, visszatért honunkba és Pesten letelepedett. Az 1861-diki események új tevékenységre híván fel őt, a „Magyar izraelita“ heti lapot alapította, melyet azonban egy év múlva Mezei Mórnak adott át. Nemsokára meghivatott Szombathelyre rabbinak, de ott sem lévén nyugta, visszatért Budapestre. 1872-ben hivatott meg rabbinak Bukarestbe, de az úton meghűtvén magát, betegen érkezett Románia fővárosába, a hol nem sokára meghalt.

Szegény Rokonyi! Miért nem maradtál tanítónak? Talán még most is éltél volna tanügyünk javára! Hiszen Hufeland azt mondja: „Az iskola-levegő egészségesebb, mint a templom levegője.“

Szikszó, 1878. július 16.

Silberstein Mór.

Izraelita tanítók üldöztetése.

Az izr. tanítók sorsa az 1868-ki iskolatörvény 10-ik évében ép oly szánsalomra méltó, mint ennek keletkezése előtt. Nem egyszer szólalt fel a tanító-egylet azon barbár önkény ellen, melynek vidéki kartársaink áldozatul esnek és őket földönfutóvá teszi. A m. oktatásügyi miniszterium rendeletei hatálytalanok maradtak: csak gyors és szigorú közbenjárás vethet véget az általános nyomornak. Illustratióul a lábra kapott önkénynek említjük fel a következő újabb eseteket:

Siófokon a község a folyó tanévben tanítók fizetését felemelni határozta, azon feltétel alatt, hogy a jövő tanévben onnan eltakarodnak. Ha a feltételt el nem fogadják, fizetés feljavítás nélkül elmozdítottatnak; mert a község érdeke úgy kívánja, hogy a tanítók véglegesen ne alkalmaztassanak.

Mező-Turon az előjáróság összes tanítói személyzetét állomásától elmozdítja Okot ezen drastikus eljárásra azon körülmény szolgáltatott, hogy az előjáróság a nyári forró napokon 8 órai oktatási időt rendelt el, s mint-hogy sem heti, sem évről-évre szünidőt Mező-Turon nem ismernek, a tanítók azon észrevételt kockáztatták, hogy ez több, mint a mennyit egy tanító vagy tanuló physikai ereje megbir.

Czeglédén az előjáró egy tanítót személyeskedésekkel addig sértette, míg ez méltó felháborodását visszavonta. A községi képviselőtestület a derék tanítót újból megerősítette hivatalában és ezen határozatát jegyzőkönyvileg be is iktatta. Mire az előjáró egy következő ülésben a községi szervezet azon paragrafusát olvasá fel, melynek értelmében rabbi választásnál a képviselőtestület kétharmadának beleegyezése szükséges, hogy az jogérvényes legyen. Minthogy azonban a képviselőtestület csak egyszerű szótöbbséggel mondta ki a tanító rehabilitációját, ennél fogva a jegyzőkönyv semmisnek mondatik, és a tanító — mehet.

Ezek épületes dolgok és megszaporthatnók az adatok számát, melyek megannyian azon egy indokra vezethetők vissza, hogy a hitközségek a tanítók végleges alkalmazását mindenképen megakadályozzák és rendszeres követ-

kezetességgel egy-két évi működés után elbocsátják. Innen magyarázható azon feltűnő körülmény, hogy izr. tanító alig találhatik azon boldogok közt, kik a nyugdíj-intézményben részesülnek. Vannak törvényeink; de végrehajtójuk fájdalom nem akad.

L e v e l e z é s e k.

Tekintetes szerkesztő ur!

Legyen szabad becses lapjának hasábjában községünk egyik olyan intézményét megismertetni, mely üdvös működésénél fogva érdemes, hogy általános figyelmet keltsen és tágasb körökben elterjedést nyerjen. Ugyanis már évek óta érezték nálunk azon hiányt, hogy az elemi iskolából kilépő leányok további iskoláztatásáról nem volt gondoskodva. Míg a fiúk nagyobb része közép iskolákat látogathatott, az alatt a lányok kevés kivétellel illető intézetek hiánya miatt kénytelenek voltak otthon vesztegelni, miközben az elemi osztályokban tanultakat is könnyen elfelejthették. Csak kivételt képeztek azok, kik háznál költséges magántanítás által, vagy még költségesebb módon, valamely vidéki intézetben neveltettek és a kellő művelődésben részesülhettek. A leányok neveltetésében érzett eme hiányon segített hitközségünk az által, hogy az öt osztályu elemi iskolánkat egy, a leányok számára szolgáló és három évre kiterjedő ismétlő tanfolyammal bővítette. Ugyan csekélységem kezdeményezése folytán 1870-ben jött létre az első ismétlőiskola leányok számára; de ez nem tarhatta fön magát folytonosan, mivel egyrészt a tanórák száma hetenkint csak öt volt, és másrészt egy tanító nem vezethetett három osztályt egyszerre. Ezen bajon segített iskolaszékünk az által, hogy iskolánkben a főlebléptetési rendszert hozta be és így a leányok ismétlőiskolája új szervezést nyert. Ugyanis mindegyik tanító az ötödik osztályból való kiléptekor a vezetése alatt maradt leánynövendékeket három évig továbbra is megtartja, mely idő alatt az ismétlő oktatást nyújtja. Ily szervezés mellett már két év óta áll fön ezen intézmény.

De ezen tanfolyamok nemcsak ismétlésekre szoritkoznak, hanem nagyobb részt a felső népiskolák számára kidolgozott miniszteri tantervet követvén, ugyszólván felső leányiskolát pótolni vannak hivatva. Miután pedig hetenkint 10 óráig tart mindegyik osztályban az oktatás a magyar irodalom, magyar irály, németnyelv, irodalom, irály, földrajz, történelem, természetrajz, természettan, számtan és rajzból és általában a műveltség elemeiből szép eredményeket lehetne fölmutatni. Ezt bizonyítják az iskolaszéknek a képviselőhöz beterjesztett jelentések és ama tények, hogy a budai állami tanítónő-képezdében szép sikerrel tanultak ismétlőiskolánkból kikerült leánynövendékeink. Ezen intézet föntartása pedig hitközségünknek még eddig egy krajczárjába sem került és mégis a tanítónak szép mellékjövedelmet biztosít. A növendékek mindegyike hónaponként 2 frt 50 kr. egész díjt fizet; de vannak féldíjasok is és a szegények díjmentesen járnak. Az összes jövedelem ez osztályokból mégis annyi, hogy a kézi munka számára egy külön tanítónőt lehetend díjazni. Határozva is lett a község részéről, jövő évre egy külön tanítónői állomást szervezni és az alkalmazandó köteles lesz kézi munkában és talán némelyik tantárgyban is a serdülő leányoknak oktatást nyújtani.

Különben dolgozom egy részletes tanterven, mely ezen ismétlőiskola számára fog szolgálni. Ha Úraságod érdemesnek fogja tartani, szives rendelkezésére bocsátandom.*)

Még szólhatnék egy másik szintén áldásosan működő ismétlőiskoláról, melyet a helybeli kereskedelmi társulat a kereskenőtanulók számára tart fön

Kérni fogjuk.

S z e r k.

és mely az idén végezte első pályafutását; hanem attól tartok, hogy e becses lap hasábjait és nyájas olvasó türelmét már nagyon is igénybe vettem, miért is tekintetes szerkesztő ur engedelmével annak megismertetését máskorra halasztom. Csak azon óhajjal fejezem be jelen igénytelen soraimat: Bárcsak más helyen is bebizonyulhatna a fönt jelzett intézménynek életrevalósága!

Veszprémben, 1878. július hó 28-án.

S c h ö n L i p ó t.

Kemenes-Sömjén, július hó 22-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Figyelemmel kísérve az „Értesítő“ cikksorozatát látjuk, hogy egyik felszólítás, — mely az egyletbe való belépést czélozza — éri a másikat. Az egyiet férfiai magok elé tűzte czél szép is, üdvös is; és daczára ennek mégis mily kevesen sorakoznak az egylet szent zászlaja alá. Szem elől tévesztettük a legnyomósabb okokat; ezek közül hadd szellőztessünk a t. szerkesztőség engedelmével — egyet, mást:

Ha szent ügyünk egy-egy bajnokával találkozom, alig birom a sok panaszt elhallgatni, minek sajnós! magam is szemtanujává lettem. — Mondjunk-e még annál is többet, hogy az izr. tanítók díjazása mai napság is oly csekély, oly silány, hogy belőle családját — ha olyan van — alig képes fenntartani. De amellet szive szent sugallatát követve szellemileg sem akar háttérben maradni; könyveket szerez, hogy tanulmányait folytathassa. — Ehhez járul még az egyleti tagsági illeték fizetése; ily mostoha anyagi körülmények közepett annyi kiadással megmérkőzni nem képes. Szomoru önmegadással szemléli a körülötte történeteket visszavonul a társadalom zajosabb bár csak hasznára levő részétől, vissza az alakult egyesületektől; nyugvó tetszhalottként tölti kinteljes, a sorstól oly mostohára szabott rövid életét!

Mintha csak hallanám szerény felszólalásomra a dörgő visszhangot: „4 forint nem a világ, hisz ezt bármelyik tanító is lefizetheti.“ — Legnagyobb sajnálatunkra ezt is kereken tagadnom kell. Távolságra legyen tőlem minden személyi sértegetődés, de egyet a mi rég nyomja szivemet ezuttal csak kimondok. — Tehát csak jó közel hozzám t. társak, hogy ugy négy szem közt megsughassam! Igen olyanok a viszonyok, hogy hazánk egyik leghiresebb hitközségben az izr. tanítói testület oly nagy szegénységben tesped, hogy a hó 3-ik negyedében még egy 10 krros levelet sem volt képes kiváltani. — Biz ez szomoru dolog!

Ily körülmények között ne csodálkozzunk, ha az egylet tagjai közé a haza izr. tanító-közönségének tán $\frac{3}{5}$ -öde még a sorompón kívül áll. Pedig mily szívesen lépnénk az egyletbe. „A hol nincs, ne keress“ — mondja a közmondás, és nem hiába. Mindaddig, míg az izr. tanítók fizetése nem rendszerezsítettik, míg a „P. Ll.“ vagy más lap hasábjain ezt olvassuk: „itt meg amott egy 400—450 frtos tanítói állomás betöltendő“, — ez ügyön segítve nem leend. Ezen nyomós, sokat jelentő szomoru viszonyokat ép azért emlittem most, mert az egytetemes tanítógyűlés küszöbén állunk. Most kell az ügyet gyökereiben megváltoztatni. Fontos ezen ügy t. kartársak; meg vagyok győződve, hogy horderejét mindegyikünk átlátja. — Igen ha e viszonyok megváltoznak, ha az izr. tanító egylet megteszi a kellő lépéseket — mit bizonyára hiszünk — ugy tervünk hajótörést nem szenved. Fel fog derülni az izr. tanítóság napja is, virulni fog az, és felvirágoztatja a javát előmozdító egyesületet az izr. tanító-egyletet.

Ne késedelmezzünk tehát sokáig, vessük el a szűkkeblü félénkséget, ne csüggedjünk el a felmerülő nehézségek miatt. Egyesüljünk, egyesült erővel romba dönthetjük azokat.

Isten velünk!

A l t Á r m i n,
tanító.

Egyleti élet.

Tagsági díjakat fizettek: Rendes tagok: Stockelmacher B. Ó-Buda 1 frt, Mayer Áron N.-Lak 2 frt, Smolka Sal. Cservenka 2 frt, Blum Joachim Verbász 2 frt, Blum Salam. Verbász 2 frt, Blum Béla V.-Hidvég 2 frt, Löbl Ármin Szivác 2 frt, Singer Bernát Szegszárd 2 frt, Deutsch Samu Szegszárd 2 frt, Kleinwald Lipót Ó-Becse 2 frt, Deutsch Samu Ó-Becse 2 frt, Winkler Vilmos Kassa 2 frt, Vogelbut Dávid L.-Szt.-Miklós 4 frt, Deutsch Henrik Budapest 4 frt, Reich Ign. Budapest 2 frt, Fischer Náthán Budapest 2 frt, Fischer Márk Budapest 2 frt.

Pártoló tagok: Dr. Reich Ármin 5 frt, Popper Ármin 5 frt, Schön Jakab 5 frt, Friedmann J. M. 5 frt, Mandl Mór 5 frt, Deutsch Jakab 10 frt, Neustadt Gusztáv 5 frt, dr. Kohn Samu 5 frt, Rothauser J. L. 5 frt, Wahrman Sándor 5 frt, Weisz Mór 5 frt.

VEGYESEK.

— A lap szerkesztője hosszabb ideig távol lévén a fővárosból e szám csak most jelenhetett meg, miért bocsánatot kell biznunk t. olvasóinktól.

— A folyó hó 21—22. és 23-án tartandó egyetemes tanítói gyűlés alkalmával az izr. országos tanító-egylet is gyűlést fog tartani és pedig 22-én délután 5 órakor, melyben minden egyleti tag részt vehet. A naplrend még nincsen véglegesen megállapítva; de alkalmasint a tanítók élet-hossziglan való megválasztása érdelmében egy folyamodvány a miniszterhez tervezetik, ezen kívül a felekezeti iskolakönyvek szerkesztése és kiadása és más egyleti belügy.

Azon tisztelt kartársak a vidékről, kik az egyetemes tanítógyűlésre Budapestre jönnek és hivatva érzik magukat a felekezeti iskolakönyvek szerkesztésében és Mózes öt könyve fordításában részt venni, sziveskedjenek bezárólag f. hó 21-ig látogatásukkal szerencséseltetni. Seligman Eleázár, elnök.

— Azon tisztelt tagtársainknak, kik az egyetemes tanítói gyűlés alkalmával a fővárosba jönnek, szolgáljon tudomásul, hogy a pesti kartársakkal ebédután az Erzsébet-téren levő Metropol-kávéházban leginkább találkozhatnak.

— A „Pester Lloyd“ háta ismét tele pályázatokkal. A ki viszonyainkat nem ismeri, azt hinné, hogy a zsidó felekezeti iskolaügy új lendületet nyer és iskolák nyitvatnak mindenhol; dehogy ez! Csak tanító-csere, csak a tanítók önkényes elcsapását hirdetik és nem egyebet. A legfurcsábbat pedig a czeglédi hitközség gondolt ki. Ez két tanítót eresztett szélnek és 12 tanítót hívott meg próbaelőadásra; a költségek megtérítéséről persze szó sincs. A mily terhes a szegény tanítóra nézve, ki állomást keres, hogy 3—4 helyre vándoroljon próbaelőadásokat tartani, mégis belenyugodnánk, ha bizonyítványai és próbaelőadása alapján véglegesen alkalmaztatnék. De a mint tudjuk, rövid idő múlva a czeglédi tanító ott lesz a hol elődei vannak. Most még csak az hiányzik, hogy a czeglédi hitközség sok utánzóra találjon. Örül majd annak — a vasut.

— Jeles héber költőnkől, Bacher Simon urtól legközelebb „מִצֵּל מֵאֵשׁ“ czim alatt egy kötet héber költemény fog megjelenni a liptó-szent-miklói izr. hitközségnek tűzvész által elpusztított intézetei fölépíttetése javára. Egy kötet ára lesz 1 forint és előfizetéseket elfog a költő maga (Dohány-utcza, templom-udvar, vagy Király-utcza 58.) Kérjük a t. kartársakat, sziveskedjenek köreikben e művet terjeszteni, már azért is, mert az egész jövedelem hazánk egyik legjelesebb iskolának fölépítésére van szánva.

— Aigner Lajos kiadásában: „Nemzeti könyvtár“ 3., 4. és 5. füzet Dajka Gábor költeményei; Kazinczy Ferencz: Pályám emlékezete és költeményei. — Ára 30 kr. Valóban kedvező alkalom olcsó árért becses műveket beszerezni.

— Magyar alkotmánytan. Népiskolai használatra, írta Szücs Sándor gym. tanár. Miskolcz, Löwy József és fia tulajdona 1879. Ára kötve 25 kr.

— Megjelent új művek: „**Magyar Lexikon**“, szerkeszti Somogyi Ede. Kiadja Rautman Frigyes Budapesten, 6. és 7. füzet Antonin — Arabiaig és Arabiától — Argensoláig. Mellékletek: Európa térképe és történelmi uralkodói koronák meglepő szép és diszes kiállításban. Egy füzet ára 30 kr.

— Népiskolai olvasókönyv a leányiskolák II. osztálya számára. A „csongrádmegyei tanító-egyesület“ megbízásából írta és szerkesztette Vass Mátyás, szegedi tanító. Kiadja Várnai L., Szeged. Ára kötve 30 kr.

— A kik a tagsági díjakkal hátralékban vannak sziveskedjenek azt minél előbb a pénztárnok urhoz (Schwarz Mór, képezdei tanár, akáczfutca 39/c) beküldeni, hogy a lapokat főnakadás nélkül szétküldhessük.

— A Gans-féle ösztöndíjt, melyet évenként egy szorgalmas képezdésznek ki egyszersmind tanító fia oda ítél a központi választmány, az idén Rozenfeld Zsigmond 1. évi képezdész nyerte el.

— Az egyesület által kiadott **Szidurt** az iskolaév kezdetével t. kartársaink figyelmébe ajánljuk. Ára 40 kr. Nagyobb megrendeléseknél 20% árelengedés.

— Mult számunkban a tolcsvai iskolajelentésben Wechselmann helyett Landesmant kell olvasni, mi ezennel kiigazittatik.

Osztrák császár és magyar királyi kizárólag szabadalmazott

Schulhof Károly Bóbert

manchesteri lakos által feltalált „SOPIANA SZÁJSZESZ.”

Hatása:

1. A Sopiania-szájszesz a száj- és orrüregnek minden bűzét nyomtalanul eltávolítja. 2. Erősíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, meggátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománczát és óv a fogfájás ellen. 3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, ügiti és pirosítja a foghúst és edzi a nyakhártyákat. 4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a tájó-fog és szomszéd-fog húsa pár csepp, **vizzel nem elegyített szájszeszsze** megnedvesítettik. 5. Diphteritis és más torokbajoknál igen sikeres gargarizáló szer.

Megrendelések elfogadtatnak: Dr. SCHULHOF ADOLF orvos urnál Pécsen Török József gyógyszerésznél, a sz. Istvánhoz címzett gyógyszerertárban nádor-utca és a városi gyógyszerertárban a Harris-bazárban Budapesten.

Egy üvegcse ára 1 frt 25 kr. o. é.

Ámbár csak rövid idővel ezelőtt bocsátottam gyártmányomat a t. cz. közönség rendelkezése alá, már is számos elismerő nyilatkozat küldetett be hozzám, melyek közül csak néhányat sorolok fel:

1. Bizonyítvány. Sz. kir. Pécs városa tiszti főorvosától. Dr. Pazsitzky Ede, tiszti főorvostól. 2. Bizonyítvány. Baranyamegye tiszti főorvosától. Dr. Hölbling Miksa, baranyamegyei tiszti főorvostól. 3. Bizonyítvány. Pécsvárosi közkoroda főorvosa és igazgatójától. Dr. Bantler Ödön, közkórházi főorvos és igazgatótól. 4. Bizonyítvány. Posta Ferencz cs. kir. alezredestől. 5. Bizonyítvány. Borkenfes G., tanártól. 6. Bizonyítvány. Selborn A. Keresztély, mérnöktől. Dr. Kucinic cs. k. törzsorvos: Comadina Milos, cs. k. kapitány az 52. sorszamban sat.

Nyomatott Schlesinger és Wohlaier könyvnyomdájában, Rostély-utca, Károlykaszárnya 8. sz.